

Kärnkompetens- beskrivning för sjukhuspräster

KYRKOSTYRELSEN[†]

Kärnkompetens- beskrivningar för kyrkliga yrken

Kärnkompetensbeskrivningarna beskriver kompetensen för hela yrkeskåren, inte den individuella kompetensen. Beskrivningarna av kärnkompetensen är därför heltäckande och omfattande.

Kärnkompetensen i kyrkans yrken och specialuppgifter består av både en yrkesmässig kärnkompetens och en kärnkompetens som är gemensam för kyrkliga yrken.

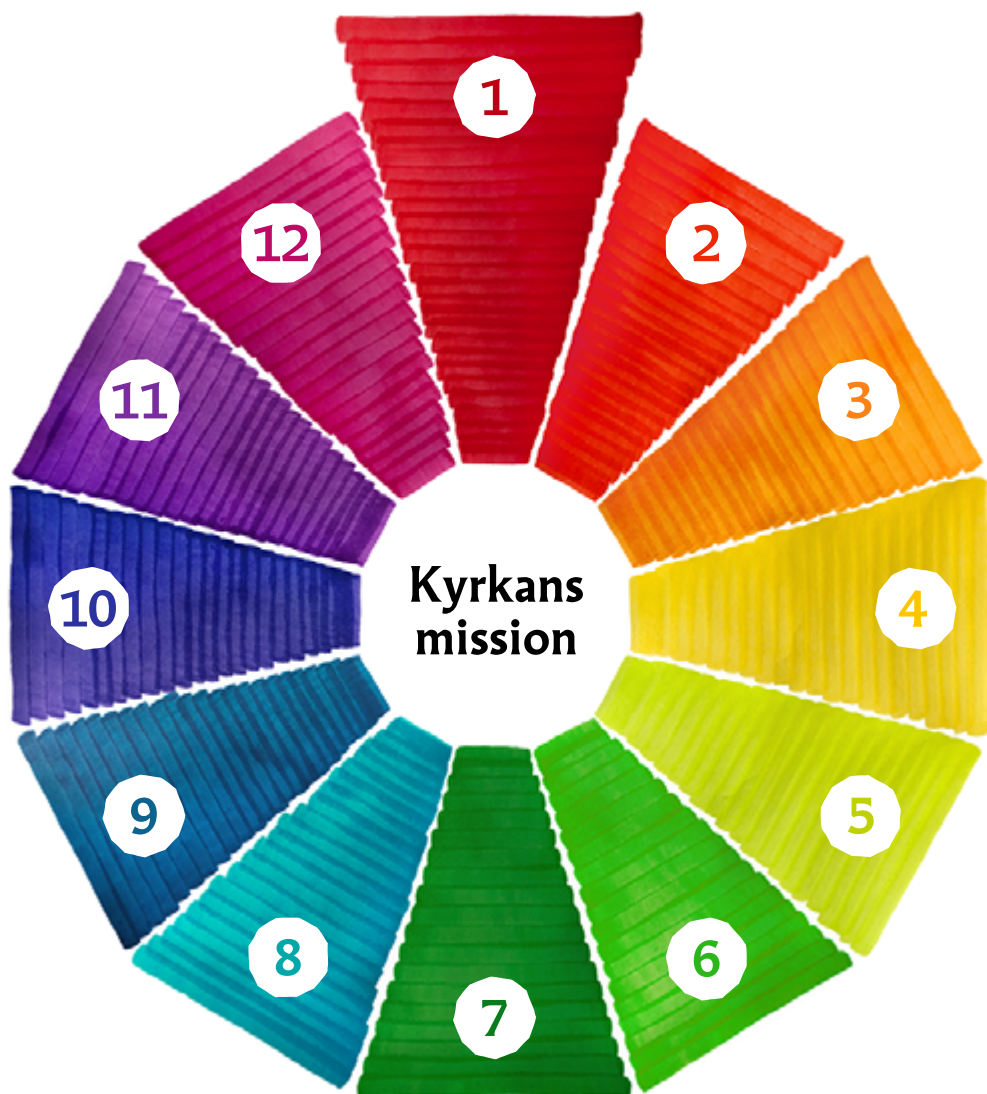
Den innehållsmässiga utgångspunkten för kärnkompetensbeskrivningarna är kyrkans uppdrag.* Uppdraget utgör grunden och utgångspunkten för kyrkans arbete, och de olika kyrkliga uppgifterna bygger i sin tur sitt innehåll och sin grund på detta.

Beskrivningarna öppnas när du klickar på yrket/specialuppgiften eller på färgsymbolen i cirkeln. I början av varje beskrivning ser du de klickbara textrubrikerna.

Biskopsmötet godkände kärnkompetensbeskrivningen för präster 18.5.2020 och kyrkostyrelsens plenum de övriga kärnkompetensbeskrivningarna 21.4.2020. Webbplatsen har producerats av Kyrkostyrelsen.

* Det centrala för kärnkompetensen i kyrkliga yrken och specialuppgifter är kyrkans uppdrag (Missio Dei). Det här uppdraget utför kyrkan på ett helhetsbetonat sätt: genom att möta, kalla och tjäna människor samt föra fram det goda budskapet.

1	Gemensam kärnkompetens	7	Tjänsteinnehavare inom diakonin
2	Barnledare	8	Ledare för missions- och internationellt arbete
3	Ledare inom småbarnspedagogiken	9	Ungdomsarbetsledare
4	Familjerådgivare	10	Sjukhuspräst
5	Skol- och studentarbetare	11	Präst
6	Anställda inom omsorgs- och teckenspråksarbetet	12	Kantor

Bakgrund

I det här dokumentet beskrivs kärnkompetensen för sjukhuspräster i Evangelisk-luthersk kyrkan i Finland under hela yrkeskarriären. Alla präster har inte samma kompetens, utan vars och ens individuella kompetens är en kombination av utbildning, arbetsuppgifter, verksamhetsmiljö och de mål som ställts upp för arbetet. Kärnkompetensen består av kunskap, förmågor och färdigheter som används, tillämpas och utvecklas i yrkeskontexten.

Om kärnkompetensens begrepp

I beskrivningen av kärnkompetensen används termerna kompetens, förmåga och yrkeskunskap. Kompetens är det mest omfattande begreppet och står för besittande, tillämpning, användning och utveckling av kunskap och förmågor samt medvetenhet om känslor och attityder.

Förmågan beskriver hur kompetensen syns i praktiken. Ett exempel på en förmåga är självreglering, som möjliggör medvetet och situationsanpassat handlande.

Yrkeskunskapen består av de egenskaper, attityder och förmågor som generellt anses behövas i yrket och som förutsätts för att kompetens ska uppstå och som möjliggör utveckling av kompetensen. Dessutom behövs förmåga till självreflektion, som gör det möjligt för medarbetaren att utvärdera sitt eget agerande. Till självreflektionen hör bland annat att vara medveten om sina egna attityder, uppfattningar eller åsikter.

Kärnkompetensen utvecklas via den utbildning som leder till examen, i arbetslivet och via fortbildning. Kärnkompetensbeskrivningen används till exempel

- för att under studietiden forma yrkesidentiteten och skapa en överblick över yrket
- för att under karriären spegla den egna yrkesidentiteten och utvecklingen samt i chefsarbetet som ett hjälpmedel vid utvecklingssamtal, kompetensutveckling och rekrytering
- för att presentera kyrkliga yrken bland annat i samarbetsnätverk
- för att utveckla utbildningen.

Kyrkans arbete inom vården och sjukhusprästens tjänst

Med sjukhuspräst avses församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas tjänster för sjukhussjälavård. Behörighetsvillkoren för en tjänst som sjukhuspräst är teologie magisterexamen som inkluderar de studier som biskopsmötet har bestämt samt prästvigning. Dessutom förutsätts lämplighet för uppgiften (psykologisk lämplighetsbedömning) samt specialutbildning inom själavården eller löfte att genomgå utbildningen.

Sjukhusprästens arbete hör till kyrkans specialuppgifter. Arbetet förutsätter särskild kompetens och utbildning. Sjukhusprästernas kärnkompetens baserar sig på kyrkans sjukhussjälavårds grundläggande uppgift, värdegrund, mål och verksamhetsmiljö. Kyrkans sjukhussjälavård stöder patienter och anhöriga i kriser orsakade av sjukdom, förluster och död samt stöder vårdpersonalen i det dagliga arbetet och i krävande vårdsituationer.

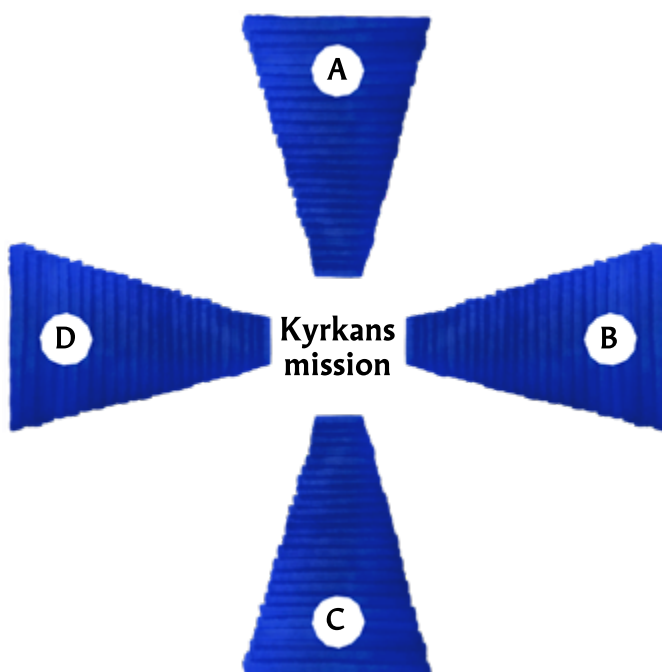
Sjukhussjälavården hör till kyrkans psykosociala stöd i vårdmiljö. Sjukhusprästerna är anställda av en församling men arbetet utförs vid enheter inom social- och hälsovården: sjukhus, hemsjukhus, hemsjukvård, serviceboende eller öppenvård.

Kärnkompetensen för sjukhuspräster

En sjukhusprästs kärnkompetens utgörs av den yrkesspecifika kärnkompetensen och den gemensamma kärnkompetensen för alla kyrkliga yrken. Den grundar sig på kärnkompetensbeskrivningen för präster.

Sjukhusprästens yrkesspecifika kärnkompetens beskriver kärnan i yrket, det som skiljer det från övriga yrken. De olika delområdena är interaktionskompetens, teologisk kompetens och värdekompetens, omvärlds- och gemenskapskompetens samt arbetslivs- och utvecklingskompetens.

Den gemensamma kärnkompetensen för kyrkliga yrken förenar de olika yrkena och visar vilken kompetens som behövs i synnerhet för det andliga arbetet.

- A) Interaktionskompetens**
- B) Teologisk kompetens och värdekompetens**
- C) Arbetslivs- och utvecklingskompetens**
- D) Omvärlds- och gemenskapskompetens**

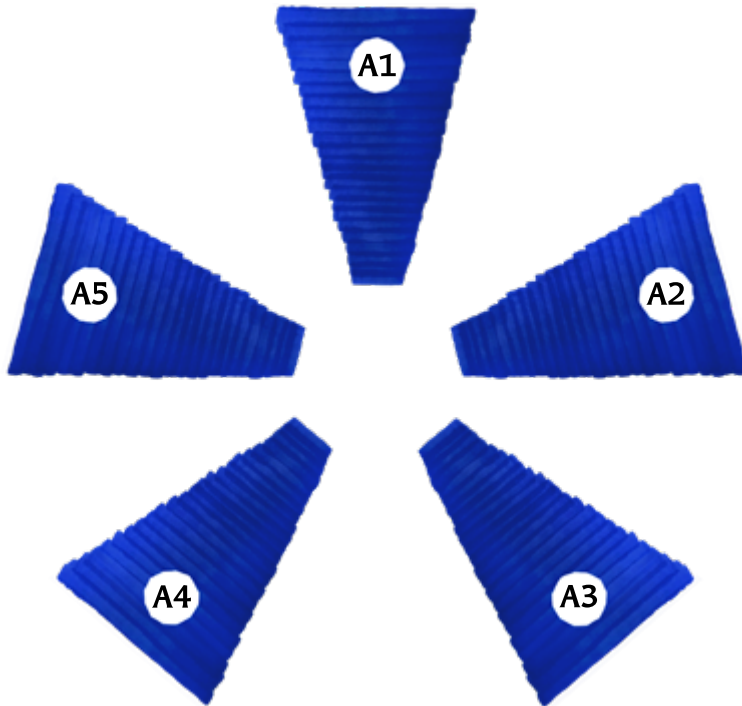
Sjukhusprästernas yrkesspecifika kärnkompetens

A) Interaktionskompetens

Sjukhusprästernas arbete utgår från kundens perspektiv. Strävan är att hjälpa människor hantera och på djupet förstå existentiella, andliga och själsliga frågor. Arbetet består av själavårdande möten, närvaro och stöd för personlig tillväxt. Själavården omfattar allt som berör livets mening, mänskliga relationer och vardagsliv.

En sjukhuspräst möter också människor som befinner sig i psykisk kris, är traumatiserade eller lider av olika slags symptom samt deras närstående som just då upplever sjukdom, kriser och förluster. Prästen deltar i eftervården vid kriser och storolyckor. Sjukhusprästerna stöder också vårdpersonalen och deltar i mångprofessionella team med sin egen expertis.

För att kunna hjälpa människor förutsätts att man har kunskap om människans psyke och psykiska symptom. Sjukhusprästen behöver god förmåga att kommunicera och arbeta i team samt att kunna möta och hantera ångest, livskriser, död och existentiella och andliga frågor.

- A1) Interaktion med människor i kris**
- A2) Interaktion med traumatiserade personer**
- A3)Handledningskompetens**
- A4) Kommunikationskompetens**
- A5) Digital interaktionskompetens**

A1) Interaktion med människor i kris förutsätter

- förmåga att identifiera sociala situationer, relationer människor emellan och faser i människans psykiska processer
- förmåga att identifiera sina egna och andras gränser och resurser samt att respektera dem
- förmåga att stå ut med osäkerhet och att inte veta, samt förmåga att skapa ett förtroendefullt och tryggt rum för de frågor som människor vill ta upp
- förmåga att identifiera känslor och arbeta med dem
- förmåga att lyssna empatiskt och med medkänsla samt vara närvarande och empatisk
- förmåga till självreflektion och förmåga att anpassa sitt agerande till situationen.

A2) Interaktion med traumatiserade personer förutsätter

- förmåga att skapa en trygg atmosfär och förtroendefulla relationer
- förmåga att känna igen traumarelaterade stressreaktioner och traumasymptom
- förmåga att arbeta bland motsägelser och ologiskheter.

A3)Handledningskompetens förutsätter

- förmåga att identifiera individers och grupper utvecklingsfaser, behov och resurser, med medvetenhet om de särskilda behov som föranleds av olika livssituationer eller sjukdomar
- förmåga att identifiera gemenskapens utvecklingsfaser, behov och resurser, med medvetenhet om effekterna av gemenskapens grundläggande uppgift
- förmåga att se hur den egna personen och interaktionen inverkar på handledningsarbetet och förmåga att ställa upp utvecklingsmål för sig själv på det här området
- förmåga att ta emot och hantera svåra känslor i gruppen och gemenskapen.

A4) Kommunikationskompetens förutsätter

- förmåga att greppa sin egen roll som kyrklig kommunikatör som utför gemenskapsbaserat arbete
- förmåga att kommunicera med beaktande av omvärldens behov och kultur (kommunikationskanaler, språk och kommunikationsstil).

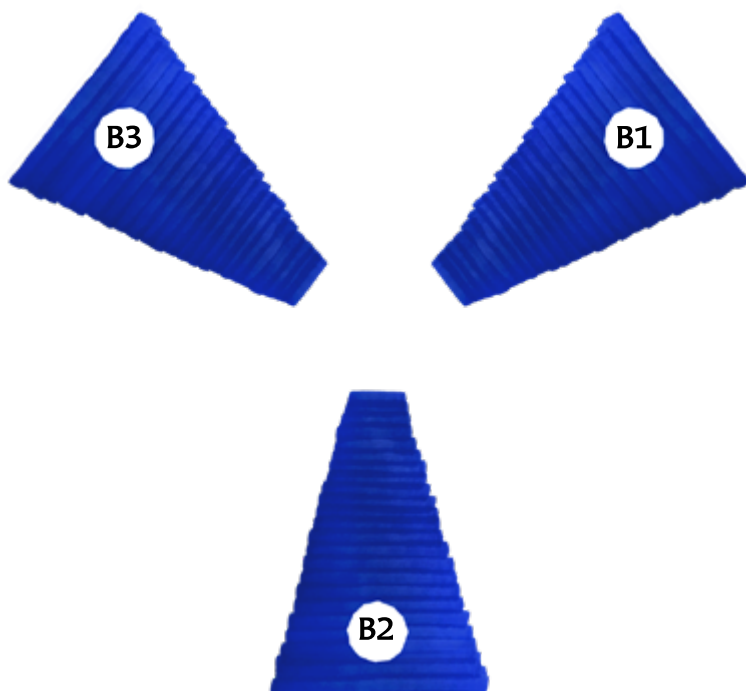
A5) Digital interaktionskompetens förutsätter

- förmåga att förstå principerna för den digitala kommunikationen och de sociala medierna samt dessa principers inverkan på kommunikationen
- förmåga att beakta kundernas/patienternas och omvärldens särskilda behov i kommunikationen via många olika kanaler.

B) Teologisk kompetens och värdekompetens

Sjukhussjälavårdens värderingar är vördnad för det heliga, ansvar, rättvisa och sanning. De utgår från kyrkans uppdrag och karaktär som värdegemenskap. Visionen för arbetet är att se till att människor får hjälp och stöd i sin livssituation.

Varje människa bemöts som en unik, värdefull individ med respekt för personens övertygelse. Sjukhussjälavårdaren inger hopp genom att möta människor empatiskt, närvarande och utan brådska. Arbetets värderingar tar sig uttryck i ett kundorienterat arbetssätt som beaktar omvärlden, kollegialitet och samarbete inom olika slags nätverk. Sjukhusprästen arbetar som expert på existentiella, andliga, själsliga, etiska och religiösa frågor.

B1) Värdekompetensen

B2) Kompetens att tolka den kristna tron

B3) Kompetens för kyrkans grundläggande uppgift

B1) Värdekompetensen förutsätter

- förmåga att identifiera och vara förtrogen med livets många skiftningar och varje människas värde
- förmåga att stödja människovärdet i alla situationer
- förmåga att identifiera en annan människas gränser och respektera dem
- förmåga att själv handla enligt och främja kärleken till nästan, rättvisa, fred och skapelsens välmående
- förmåga att stödja människor vid sjukdom, förluster och död
- förmåga att identifiera och behandla etiska frågor som berör individer och grupper, i synnerhet sådana som gäller hälsa och sjukdom
- förmåga att tillämpa sjukhussjälavårdens etiska principer
- förmåga att delta i värdedebatten i sitt eget arbete, arbetsgemenskaperna och samhället.

B2) Kompetens att tolka den kristna tron förutsätter

- kompetens att identifiera utgångspunkterna för sitt eget teologiska tänkande och i enlighet med kyrkans värdegrund sätta dem i relation till det arbete som utförs i vårdmiljön
- förmåga att identifiera själavårdsbehov och stödja människor i existentiella, andliga och själsliga frågor och reflektioner kring livsåskådning och livets mening
- förmåga att enligt situation använda Bibeln, bönen, nattvarden och gudstjänsten som grund för det kristna livet.

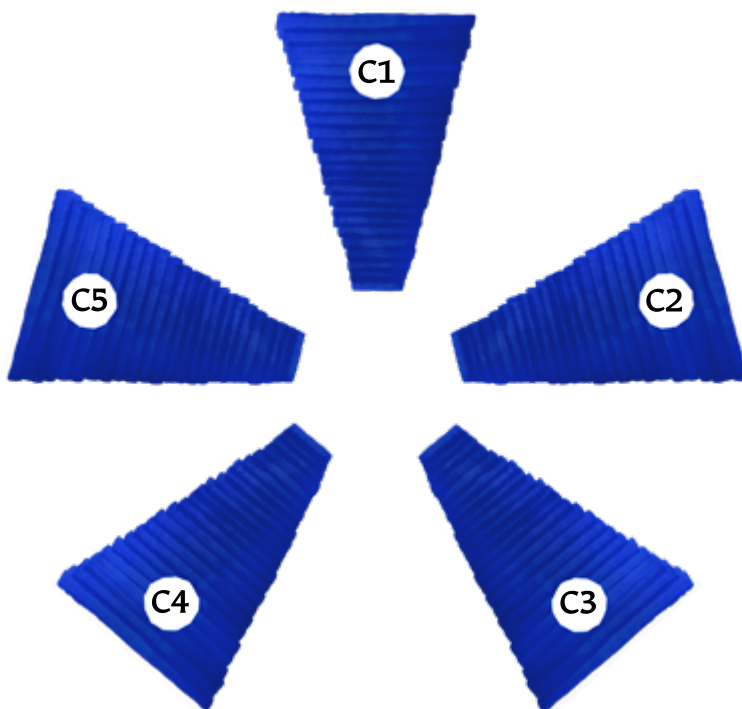
B3) Kompetens för kyrkans grundläggande uppgift förutsätter

- förmåga att respektera olika övertygelser och förstå trosutövningstraditionernas betydelse och karaktär
- förmåga att identifiera olika livsåskådningar och deras uttrycksformer samt stödja människor utifrån deras övertygelse
- förmåga att föra dialog med människor som tror på annat sätt och kommer från andra kulturer
- förmåga att tillämpa innehållet i Bibeln och kyrkans lära på människornas liv och sköta kyrkliga förrättningar, andakter och gudstjänster på ett människonära sätt med beaktande av situationen och vårdkontexten.

C) Arbetslivs- och utvecklingskompetens

Sjukhusprästen utvecklar sitt arbete utifrån kundernas behov i samarbete med vårdpersonalen. Prästen beaktar kontextens särdrag. Ett professionellt bemötande av människor förutsätter deltagande i utbildning och handledning samt nätverkskompetens.

Sjukhusprästen är en arbetsplatspräst. Han eller hon stöder vårdpersonalen och gemenskapen och är sakkunnig i frågor som gäller prästens kompetensområde. Sjukhuspräster som fått adekvat utbildning ger arbetshandledning.

- C1) Utvecklingskompetens**
- C2) Process- och ledningskompetens**
- C3) Administrativ och ekonomisk kompetens**
- C4) Säkerhetskompetens**
- C5) Arbetsplatskompetens**

C1) Utvecklingskompetens förutsätter

- förmåga att iaktta kyrkans och vårdens interna och externa verksamhetsmiljö, analysera förändringar, utvecklingsbehov och framtida utvecklingstrender
- förmåga att bedöma sin egen sakkunskap och sitt behov av kompetensutveckling och att skaffa utbildning som beaktar framtida behov
- förmåga att med hjälp av olika pedagogiska metoder planera och genomföra utbildning och fungera som sakkunnig inom sitt område.

C2) Process- och ledningskompetens förutsätter

- förmåga till självstyrning och utveckling av sitt självledarskap
- förmåga att skapa och arbeta i mångprofessionella team, att där iaktta, identifiera och använda sig av olika slags kunskande och därigenom stödja utvecklingen av detta kunskande
- förmåga att verka etiskt och ansvarsfullt och öka tryggheten i arbetsgemenskapen
- förmåga att se sitt eget behov av utveckling som teammedlem.

C3) Administrativ och ekonomisk kompetens förutsätter

- förmåga att identifiera församlingens, kyrkans och vårdens besluts- och förvaltningsstrukturer och deras betydelse för arbetet
- förmåga att tillämpa kyrkans och vårdens lagstiftning och rekommendationer i sitt eget arbete
- förmåga att beakta dataskydds- och sekretessbestämmelserna och trygga patienters/kunders integritetsskydd och likabehandling.

C4) Säkerhetskompetens förutsätter

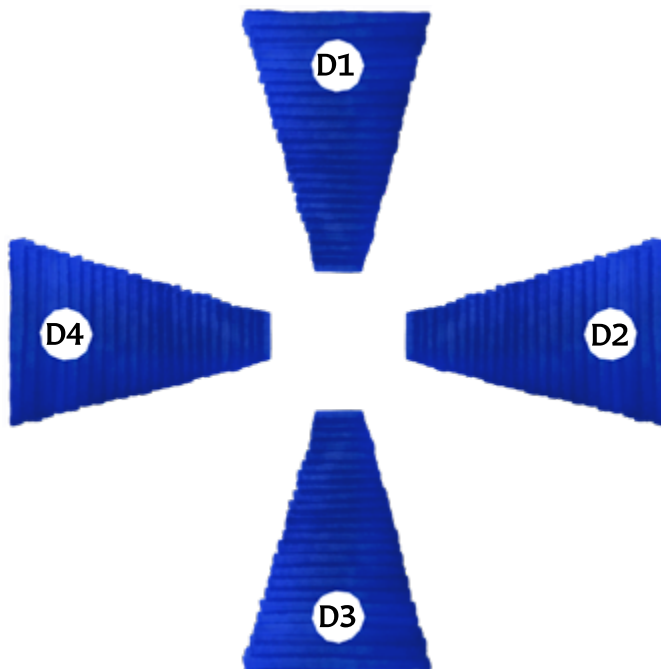
- förmåga att förutse och identifiera krissituationer och andra undantagssituationer och kunna använda sig av sin sakkunskap och yrkesroll på det sätt som situationen och kontexten förutsätter.

C5) Arbetsplatskompetens förutsätter

- förmåga att inordna arbetet i kyrkans uppdrag och det sammanhang där arbetet utförs
- förmåga att ställa upp mål för arbetet utifrån patienternas behov och verksamhetsmiljöns mål
- förmåga att skapa fungerande strukturer för arbetet och värna om gränserna för arbetet
- förmåga att på ett kreativt, sporrande och ansvarsfullt sätt samverka med andra för att patienterna/kunderna ska få en god holistisk omsorg
- förmåga att söka samarbetspartner och nätverka med brett perspektiv.

D) Omvärlds- och gemenskapskompetens

Vid behov tar sjukhusprästen kontakt med olika religiösa eller icke-religiösa samfund och ordnar det själavårdande stöd som patienten önskar. Till uppgifterna hör också samverkan med polisen och räddningsväsendet i eftervården efter kriser och storolyckor. Sjukhusprästen är utbildare och koordinerar religiös verksamhet vid sjukhuset; prästen deltar i reflektionerna kring själsliga, andliga, religiösa och etiska frågor tillsammans med personalen.

- D1) Gemenskapskompetens**
- D2) Nätverkskompetens**
- D3) Påverkanskompetens**
- D4) Kompetens för hållbar utveckling**

D1) Gemenskapskompetens

- förmåga att se sin egen roll och sitt förhållande till vårdpersonalen, organisationernas representanter, frivilligarbetare och andra samarbetspartner samt förmåga att samverka med dem för patienternas och vårdgemenskapens bästa.

D2) Nätverkskompetens förutsätter

- förmåga att bygga nätverk, partnerskap och gemensamma forum och att samordna olika mål
- förmåga att bygga upp samverkansmodeller och främja och stödja teamarbete.

D3) Påverkanskompetens förutsätter

- förmåga att kritiskt utvärdera samhällsdebatten inom sitt eget arbetsområde, hälso- och sjukvården och kyrkan
- förmåga att som representant för kyrkan och sitt arbetsområde delta i samhällsdebatten om arbetsområdet
- förmåga att lyssna till patienter, anhöriga och personal och utifrån detta ange målen och riktlinjerna för sitt eget påverkansarbete.

D4) Kompetens för hållbar utveckling förutsätter

- förmåga att iaktta principerna för hållbar utveckling i vårdmiljön
- förmåga att främja en hållbar utveckling inom vården.

KYRKOSTYRELSEN[†]